

21.08.2023

Asia/10

§ 497

V 30.8.2023 Valtuutettu Ozan Yanarin aloite S2-opetukseen ohjaamisen käytäntöjen uudelleen arvioimiseksi

HEL 2023-001500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

Palautusehdotus:

Tuomas Rantanen: Kaupunginhallitus päättää palauttaa aloitteen uudelleen valmisteluun ja toteaa seuraavaa:

Kaupunginhallitus katsoo, että kasvatuksen- ja koulutuksen toimialalla on otettava käyttöön kaikki tarvittavat toimet, joilla varmistetaan, että S2-opetukseen ohjautuvat vain sellaiset lapset, joilla ei katsota olevan riittäviä edellytyksiä pärjätä suomen- tai ruotsinkielisessä äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa. Kielen kanssa kevyempää tukea tarvitseville lapsille ja nuorille on jatkossakin tarjottava S2-tukea äidinkielen opetuksen rinnalla. Parempien toimintatapojen luomisen yhteydessä varmistetaan, että S2-opetuksesta hyötyvien oppilaiden oikeus S2-opetukseen turvataan.

Kaupunginhallitus kiirehtii konkreettisia toimenpiteitä, joiden avulla kehitetään s2-opetukseen ohjaamisen ja kielitaidon arvioinnin käytäntöjä siten, että edellä kuvattu tavoite toteutuu. Tämän lisäksi oppilaiden kielen oppimista S2-opetuksessa on seurattava niin, että siirtyminen äidinkielen ja kirjallisuuden opetukseen tapahtuu tavoitteellisesti ja oikea-aikaisesti.

Monikielisen todellisuuden olosuhteissa tulee korostaa yksilöllistä lähestymistapaa. Eri kouluissa tulee olla läpinäkyvät ja yhtenäiset kriteerit S2-opetukseen ohjaamiselle. Huomiota tulee kiinnittää myös siihen, että opettajat saavat kriteereistä tukea ohjeiden selkeyttämiseksi ja niiden toimeenpanoon viemiseksi.

S2-opetuksen kehittämistä ja eheää suomen kielen opinpolkua, jossa erillisestä S2-opetuksesta on myös selkeä reitti pois, painotetaan Tulevaisuuden taidot -ohjelmassa.

Luokkajakoja tehtäessä varmistetaan, että luokkajakoja ei tehdä niin, että S2 opetuksessa olevia oppilaita kootaan samoille luokille lukujärjestysteknisten syiden tai muun koulutyön järjestämisen yksinkertaistamisen takia.

Kaupunginhallitus toteaa, että suomen tai ruotsinkielen äidinkieltasois-
sen oppimisen pohja rakennetaan varhaiskasvatuksessa. Kaupungin-
hallitus katsookin, että erityisesti muuta kuin suomea tai ruotsia äidin-
kielenään puhuvien lasten varhaiskasvatukseen osallistumisen astetta
tulee määrätietoisesti nostaa tavoitteena, että jokainen muuta kuin
suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuva lapsi osallistuu varhaiskasva-
tukseen viimeistään kolmevuotiaana.

Kaupunginhallitus katsoo, että varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa
tapahtuvan suomen tai ruotsin kielen oppimisen tulee olla tavoitteellis-
ta.

Kaupunginhallitus näkee, että Helsingin tulee ottaa edelläkävijän rooli
suhteessa opetushallitukseen S2-opetuksen kansallisen tason arvioin-
nin ja mittariston osalta samalla kun kaupunki kehittää omaa S2-
opetustaan. Keskeistä on myös jatkuva tiedon kerääminen yhdessä
muiden koulutuksen järjestäjien ja akateemisen tutkimuksen kanssa.

Kannattaja: Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus palautti asian yksimielisesti uudelleen valmistelta-
vaksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 01.02.2023 Yanar Ozan Käytäntöjä S2-opetukseen
ohjaamisessa on arvioitava uudelleen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginhallitus katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Ozan Yanar ja 26 muuta valtuutettua esittävät aloittees-
saan, että Helsinki arvioisi tapoja, joilla varmistetaan, että opiskelijat

saavat tasonsa mukaista opetusta, eikä heidän oleteta automaattisesti tarvitsevansa tukea suomen kielessä äidinkieli-merkinnän tai muun ol-
tuksen kuten esimerkiksi nimen perusteella.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto. Esitetty
aloitevastaus on lautakunnan lausunnon mukainen.

Perusopetuksessa ja lukiossa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2)
on yksi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärästä, kuten myös
ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (R2). Oppimäärät ovat rinnakkaisia
suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärälle. Oppilas voi opiskella
suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos hänen äidinkie-
lensä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen
tausta. S2-oppimäärä tulee kyseeseen silloin, kun oppilaan suomen
kielen peruskielitaidossa on puutteita jollakin tai joillakin kielitaidon osa-
alueilla. Helsingin kaupungin perusopetuksessa laskentapäivän
20.9.2022 mukaan 23 % (10 816) oppilaista on vieraskielisiä, ja lähes
sama osuus on S2/R2-oppilaita (10 782). Suomenkielisessä lukiokoulu-
tuksessa laskentapäivän 20.1.2023 mukaan vieraskielisten opiskelijoi-
den osuus on 17 % ja S2-opiskelijoiden osuus on noin 15 % (1 211).

Kansallisen tason arviointia tai mittaristoa, jonka mukaan oppilaan tai
opiskelijan kielitaitoa arvioitaisiin tai seurattaisiin tai jonka mukaan hä-
net ohjattaisiin opiskelemaan tiettyä oppimäärää, ei ole. Tällaisen ar-
vioinnin ja ohjauksen kehittämiseksi on tunnustettu tarve, ja se olisi tar-
koituksenmukaista kehittää valtakunnallisena yhteistyönä yhdessä ylio-
pistojen kanssa. Asiasta on viestitty Opetushallitukselle, jonka ohjeis-
tuksia oppimäärän valinnassa noudatetaan.

Perusopetuksessa oppilasta opettavat opettajat suosittelevat oppilaalle
soveltuvaa suomen kielen oppimäärää perustuen kokonaisarvioon op-
pilaan suomen kielen taidon tasosta. Oppilaan huoltaja tekee lopullisen
päätöksen oppimäärän valinnasta. Lukiokoulutuksessa opiskelijaa voi-
daan tarvittaessa ohjata oppimäärän valinnassa, mutta valinnasta päät-
tää opiskelija itse.

Oppimäärään ohjaamiseen sekä kielitaidon arviointiin liittyvään tiedon
lisäämiseen on tarvetta, ja asiaan sitoudutaan Helsingissä pitkäjänteis-
esti. S2-opetuksen kehittämisen konkreettisia toimenpiteitä nostetaan
Helsinki oppii – Tulevaisuuden taidot (Koulutus 2030) -ohjelmaan. Oh-
jelmaluonnokseen on kuvattu ehdotukset systemaattisen kielitaidon ar-
vioinnin kehittämiseksi sekä kaikki kouluasteet käsittävän eheän suo-
men kielen opinpolun rakentamiseksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on jo tehnyt toimia, jotta oppimää-
rän valinta olisi kaikille yhdenvertaista. Erityisesti perusopetuksen hen-
kilöstön tueksi on tuotettu tukimateriaalia oppilaan suomen kielen kieli-

taidon kartoittamiseen ja kehittymisen seuraamiseen, jotta oppimäärän suosittaminen tapahtuu kielitaidon perusteella. Opettajien ja rehtoreiden työn tueksi on Helsingissä tuotettu ”S2-käsikirja perusopetuksen opettajille”, jossa on ohjeistettu oppimäärän valintaan ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvät asiat. Vastaava opas on valmis- teilla lukiokoulutukseen. Huoltajille on tuotettu ”Tietoa huoltajille suomi toisena kielenä -opinnoista peruskoulussa” -esite 16 eri kielellä, ja se on saatavilla avoimesti Helsingin kaupungin verkkosivustolla. Helsinki aloittaa myös tutkimus- ja kehittämissyhteistyön Turun yliopiston johtaman FUNA-konsortion kanssa. Yhteistyöohjelman yhtenä tavoitteena on, että saamme paremmin tietoa oppijoiden luki-taitojen tuen tarpeista ja edelleen kielitaidosta – erityisesti S2-oppijat huomioiden.

Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutuslautakunta näkee erittäin tärkeänä, että oppilaat eri opinpolun vaiheissa ohjautuvat opiskelemaan äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineesta itselleen parhaiten soveltuvaa oppimäärää. Toimialalla tulee varmistaa, että henkilöstöllä on riittävät tiedot, taidot, valmiudet ja tuki oppimäärän valintaan ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 01.02.2023 Yanar Ozan Käytäntöjä S2-opetukseen ohjaamisessa on arvioitava uudelleen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.08.2023 § 478

HEL 2023-001500 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F193 2001 1800 2050 59

Alv.nro

F102012566

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

14.08.2023 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuomas Rantasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 13.06.2023 § 116

HEL 2023-001500 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Perusopetuksessa ja lukiossa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) on yksi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääristä, kuten myös ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (R2). Oppimäärät ovat rinnakkaisia suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärälle. Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos hänen äidinkielenensä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen tausta. S2-oppimäärä tulee kyseeseen silloin, kun oppilaan suomen kielen peruskielitaidossa on puutteita jollakin tai joillakin kielitaidon osa-alueilla. Helsingin kaupungin perusopetuksessa laskentapäivän 20.9.2022 mukaan 23 % (10 816) oppilaista on vieraskielisiä, ja lähes sama osuus on S2/R2-oppilaita (10 782). Suomenkielisessä lukiokoulutuksessa laskentapäivän 20.1.2023 mukaan vieraskielisten opiskelijoiden osuus on 17 % ja S2-opiskelijoiden osuus on noin 15 % (1211).

Kansallisen tason arviointia tai mittaristoa, jonka mukaan oppilaan tai opiskelijan kielitaitoa arvioitaisiin tai seurattaisiin tai jonka mukaan hänet ohjattaisiin opiskelemaan tiettyä oppimäärää, ei ole. Tällaisen arvioinnin ja ohjauksen kehittämiseksi on tunnustettu tarve, ja se olisi tarkoituksenmukaista kehittää valtakunnallisena yhteistyönä yhdessä yliopistojen kanssa. Asiasta on viestitty Opetushallitukselle, jonka ohjeis-

tuksia oppimäärän valintaan liittyen noudatamme.

Perusopetuksessa oppilasta opettavat opettajat suosittelevat oppilaalle soveltuvaa suomen kielen oppimäärää perustuen kokonaisarvioon oppilaan suomen kielen taidon tasosta. Oppilaan huoltaja tekee lopullisen päätöksen oppimäärän valinnasta. Lukiokoulutuksessa opiskelijaa voidaan tarvittaessa ohjata oppimäärän valinnassa, mutta valinnasta päätti opiskelija itse.

Oppimäärään ohjaamiseen sekä kielitaidon arviointiin liittyvään tiedon lisäämiseen on tunnistettu tarve, ja siksi tähän sitoudutaan Helsingissä pitkäjänteisesti. S2-opetuksen kehittämisen konkreettisia toimenpiteitä nostetaan Helsinki oppii – Tulevaisuuden taidot (Koulutus 2030) -ohjelmaan. Ohjelmaluonnokseen on kuvattu ehdotukset systemaattisen kielitaidon arvioinnin kehittämiseksi sekä kaikki kouluasteet käsittävän eheän suomen kielen opinpolun rakentamiseksi.

Toimialalla on jo nyt tehty monenlaisia toimia, jotta oppimäärän valinta olisi kaikille yhdenvertaista. Erityisesti perusopetuksen henkilöstön tueksi on tuotettu tukimateriaalia oppilaan suomen kielen kielitaidon kartoittamiseen ja kehittymisen seuraamiseen, jotta oppimäärän suositaminen tapahtuu kielitaidon perusteella. Opettajien ja rehtoreiden työn tueksi on Helsingissä tuotettu ”S2-käsikirja perusopetuksen opettajille”, jossa on ohjeistettu oppimäärän valintaan ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvät asiat. Vastaava opas on valmisteilla lukio-koulutukseen. Huoltajille on tuotettu ”Tietoa huoltajille suomi toisena kielenä -opinnoista peruskoulussa” -esite 16 eri kielellä, ja se on saatavilla avoimesti Helsingin kaupungin verkkosivustolla. Helsinki aloittaa myös tutkimus- ja kehittämissyhteistyön Turun yliopiston johtaman FUNA-konsortion kanssa. Yhteistyöohjelman yhtenä tavoitteena, että saamme paremmin tietoa oppijoiden luki-taitojen tuen tarpeista ja edelleen kielitaidosta – erityisesti S2-oppijat huomioiden.

Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutuslautakunta näkee erittäin tärkeänä, että oppilaat eri opinpolun vaiheissa ohjautuvat opiskelemaan äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineesta itselleen parhaiten soveltuvaa oppimäärää. Toimialalla tulee varmistaa, että henkilöstöllä on riittävät tiedot, taidot, valmiudet ja tuki oppimäärän valintaan ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyen.

23.05.2023 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

21.08.2023

Asia/10

Lisätiedot

Antti Aaltonen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 27090
antti.aaltonen(a)hel.fi

Leeni Siikaniemi, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 86212
leeni.siikaniemi(a)hel.fi

Riikka Merimaa-Jovanovic, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 64636
riikka.merimaa-jovanovic(a)hel.fi